

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravlništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.
[začasno še tudi 13.321]

26. Vodstvo državne
licejske knjižnice
Ljubljana.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1×87 mm 1 Din
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisajte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Morala nove družbe.

V teku dolgega zgodovinskega razvoja so nastale vse uredbe v človeški družbi: uredbe se je vrstila za uredbo. Poedinci niso stvorili raznih uredb. Poedinec je bil slab in brez moči nasproti slepemu besu prirodnih sil in divjih zverí; zato so ljudje ustvarjali pogoje za medsebojno vzajemno pomoč, obrambo itd. Poedinec sploh ne more obstajati in se razvijati, če ne živi v družbi z ljudmi in ni v tesnem stiku z družbo. Tako tudi človeški jezik, govor ni nič drugega kakor sredstvo prometa in družabnega sporazumevanja. Tudi človeški govor, ki je sestojal iz nekoliko sirovih živalskih glasov pračloveka, se je do danes razvijal in se še dalje razvija: jezik divjakov v Avstraliji šteje še danes kakih dve, tri sto besed, dočim jeziki kulturnih narodov štejejo kakih 30 do 50 tisoč besed.

Prav tako je tudi morala proizvod družabne kulture; v družabnih nagonih in nagnjenih človekovih korenini njegova morala. Pod moralo razumemo vse obzire, ki jih mora imeti človek napram sočloveku in napram skupnosti. Delavski filozof Dietzgen pravi: »Poedini človek je nepopoln in omejen. Za svoje izpopolnjevanje potrebuje družbo, on mora živeti in pustiti tudi drugemu živeti. Obzire, ki izhajajo iz teh vzajemnih potreb, imenujemo z eno besedo moralo.«

Morala je v najtesnejši zvezi v vladajočim načinom proizvodnje in z načinom zamene proizvodov. Tako je n. pr. v fevdalni dobi, za časa gospodovanja plemstva, ko je bil dolžan, da tlačani in služi plemiču, bil najkrepostnejši kmet tisti, ki je bil vdan, podložen ali kakor so takrat govorili — veren. Ali kakor hitro je fevdalizem padel in je kapitalizem strl stare oblike podrejenosti in uvedel novo podrejenost, je prenehala vloga vdanosti in vernosti. Kapitalistična morala je na prvem mestu predpisala spoštovanje privatne lastnine: »Ne dotikaj se tujega!« Poštenje bi moralo biti torej temelj buržoazne morale. No, kolikor je bila morala izraz vladajočega razreda, morala izkoriščevalcev je stala vedno v najostrejšem nasprotju z moralo izkoriščanih. Rekli smo že: grofi, baroni in drugi so smatrali za kreposte one kmete, ki so pokorno in verno tlačanili. Ko so se začeli kmetijski upori, pa so kmetje smatrali za najkrepostnejše one ljudi, ki so bili najbolj nepokorni in so vladajoči gospodi zadajali najhujše udarce. A kako stoji z moralo buržoaznega, kapitalističnega razreda? Današnji izkoriščevalci imajo pred očmi samo en cilj: iziskovanje profita in nakopičenje bogastva. In po tem cilju streme in drve z grozničavo brezobzirnostjo in prav malo se menijo za to, da izkoriščani životarijo slabše od tovarne živine! Vsekakor, izkoriščevalno-buržoazno je moralen oni delavec, ki mirno in pokorno prenaša neznoosni pritisk in človeško odiranje.

Jasno in samo po sebi umljivo je, da mora razredno zavedni delavec prezirati moralo, ki temelji na pokorščini in trpljenju. Kot neobhodna posledica privatno-kapitalističnega gospodarstva so padla na delavski razred gotovo vsa bremena družabnega življenja. Ali ta bremena niso večna. Za tlačane je bilo vedno hrepotno ono, kar se je moglo kot ostro orožje uporabljati v boju proti tlačiteljem. Z bojem se je moral upreti delavski razred, ker je zanj nastalo vprašanje: biti ali ne biti, propasti v brezdanu bede ali pa se razvijati napram kulturi. Tako je nastala nova morala, ki ji je cilj in ideal: odprava privatnega lastništva in modernega suženjstva in z njima zvezanega tlačanstva in trpljenja.

Ali delavci ne tekajo za starimi in novimi moralnimi filozofi, ki zamišljajo razne moralne predpise. Delavci teže za tem, da pred vsem popravijo odnose v družbi, da dosežejo boljše življenske pogoje, ki edino omogočajo višjo stopnjo pravosti, boljše običaje in moralne nazore. Kreposti in čednosti se ne morejo razvijati, dokler gonita beda in obup moške v pijančevanje, a ženske v prostitucijo in dokler pomanjkanje in glad tirata v tatvino in druge zločine. Vrline se ne morejo razvijati v mizer-nih stanovanjih, kjer žive moški in ženske, staro in mlado, bolno in zdravo, nametano drugo na drugem kakor ribe v sodu; vrline se ne morejo razvijati pri otroku, ki ga fabrika odriga od šole in življenja — pri otroku, ki mu je ulica oče in

mati, ker oba njegova roditelja tlačanita v tvornici, v kapitalističnem tjemu.

Razredno zavedno delavstvo je osvoboditelj, ki mu je pripadla zgodovinska naloga, da svetlo de najboljšo moralo; to nalogo bo delavstvo izpolnilo v svoji strokovni, odzorno industrialni in politični organizaciji. Delavec se mora boriti proti silam, ki izvirajo iz današnje družbe, on se mora boriti proti podaljšanju delavnega časa, proti znižanju menze, proti brezpravnosti v javnem življenju, proti bremenom, ki mu jih nalagajo kot konsumentu s podraževanjem življenskih potrebščin ali z zvišanjem carin in indirektnih davkov. Z eno besedo: delavec se mora bojevati na gospodarskem in političnem polju. A v svojem boju proti bremenom in okovom, proti izkoriščevalcem in tlačiteljem, za boljše življenje in večje pravice, delavci dosežejo in so dosegli uspehe edino z združenimi močmi, združujoči se v organizacijah. Radi svoje organizacije je postal delavski razred vedno večja sila; da so danes delavci brez organizacije, nihče ne bi čul, niti se menil za njihov glas. Organizacija zmanjšuje slabost poedince, jači duha skupnosti, budi v delavcih zavest, da spoznavajo, da so najvažnejši faktor v družbi, organizacija ustvarja iz njih misleče, ponosne in hrabre ljudi.

Šele ko so delavci pričeli zbirati svoje sile v organizacijah, so pričeli tudi sodočati o svoji usodi, so si izvojevali ugled, pravice in boljše življenje. No, organizacija pa ne more obstajati in uspešno razvijati svojega delovanja, če se sleherni poedinec zavestno ne podreja volji celote. Najlepši znaki proletarske borbene morale so tedaj: solidarnost (vzajemnost), podrejevanje lastne volje splošnim interesom, prostovoljna disciplina in zavest o razrednih interesih.

Proletarska morala je postala deloma že javna družabna morala. Zmirom je manj ljudi, ki se postavljajo v obrambo kapitalističnega izkoriščanja. V naše bojne vrste prihajajo najboljši ljudje iz buržoaznih vrst. In delavec, ki noče stopiti v naše bojne vrste, ali hoče škoduje delavskemu boju s štrajkolomstvom ali na kak drug način, doprinese ne samo dokaz, da nima časti in sramu, nego tudi da se je razprl s človeško družbo; takega izdajalca delavci s pravico ne ljubijo, ampak ga opravičeno prezirajo.

Kakor je gori omenjeno, se bore delavci za novi, veliki družabni ideal. Njihove bojne vrline so vrline, ki temelje na razrednih interesih. S svojo borbo nočejo delavci vsiliti nikake nadoblasti, nasprotno, oni hočejo, da odpravijo sploh vsakršno prevlast človeka nad človekom, razreda nad razredom, naroda nad narodom. S svojo borbo hočejo uničiti tisočletno vojno človeka proti človeku ljudi proti ljudem, hočejo ustvariti vzajemnost, bratstvo, enakopravnost vsega človeškega rodu. Zategadelj je proletarska bojna morala najvzvišenejša morala.

Proletarec.

Razno.

Rezultat celjskih občinskih volitev: Narodni blok (demokrati, narodni socialisti in radikali): 600 glasov in 25 odbornikov, socialno-gospodarski blok (klerikalci in Nemci) 407 glasov in 7 odbornikov. SPJ: 93 glasov in 1 odbornika, izvoljen je torej samo nosilec liste, Franjo Koren. — Pomagati je hotela tudi Orjuna iz Ljubljane, pa so jo na kolo-dvoru prijeli in poslali z drugim vlakom nazaj. Celjske številke prav lepo dokazujejo »demokratičnost« volilnega zakona za večje kraje: razlika med številom glasov za narodni in socialno-gospodarski blok znaša samo 193 glasov, mandatov ima pa narodni blok 18 več. Ne vemo, koliko volilcev ima Celje, zdi se nam pa, da udeležba ni bila baš posebno velika. O razpoloženju celjskih delavcev bomo pa še imeli priliko pisati.

Iz naših južnih krajev. Teden dni bo od tega, kar je udrla neka četa albanskih roparjev čez naše ozemlje v Črno goro, naropala nekaj živine in odvedla seboj še tudi 2 deklici. Med Črnogorci je radi tega završalo, zbrali so se in udrla na Albansko. Tam so naropali dvakrat toliko živine kakor so je Albanci, 10 so jih ubili, 20 orožnikov v neki kasarni so ujeli, privedli s seboj in kasarno seveda zažgali. Tam doli vlada tudi še »ljubezniva« ljudska šega: krvna osveta in tako ni izključeno, da se ne bi maščevali zdaj Albanci, potem Črnogorci itd.

Veliki župan v Cetinju je sicer takoj izdal naredbo, da mora vojaštvo strogo zastražiti mejo in ne pustiti nikogar čez, ampak da bo kaj pomagalo, še ni sigurno. Če bi med tiste ljudi tam doli poslali manj birčev in žandarjev in več dobrih učiteljev, pa smo prepričani, da bi to presenetljivo pomagalo.

Člen arbitražnega sodišča v Parizu kot zastopnik naše države je postal dr. Kosta Kumanudi. To sodišče bo rešilo vprašanje, ali je naša kraljevina stara ali nova država. Če bodo odločili, da je stara država, torej razširjena Srbija, ne bo treba plačati 10 milijonov zlatih dinarjev odškodnine za sekvestracijo in likvidacijo imovine nemških državljanov v naši državi. To odškodnino zahteva namreč Nemčija. Morda bo prišlo zdaj še kaj na dan, kako korupcijo so uganili s sekvestracijo posestev tujih državljanov.

Dr. Julij Ofner je umrl tet dni na Dunaju. Noben organiziran socialist sicer, oda za delavsko stvar je napravil več kakor marsikatera skupina dolgoletnih organizirancev skupaj. V zgodovini avstrijskega socialističnega gibanja mu bo ohranjen časten spomin in tudi med našimi starejšimi sodru-gi na Slovenskem, zlasti med železničarji, jih bo mnogo, ki ga ne bodo pozabili, kakor ne oba njegova tovariša na tem polju, pred nedavnim umrlega dr. Harpnerja in dr. Frieda. Z dr. Harpnerjem in dr. Friedom je tvoril dr. Ofner trojico onih redkih advokatov, ki se ne štulijo v delavsko gibanje zato, da bi itak oplenjene še v svoje sebične namene oplenili.

Na Dunaju so sretirali dva tujca, ker so ju osumili, da sta boljševiška agitatorja. Imela sta pri sebi večjo vsoto dolarjev, baje v podporo štrajkojočim kovinarjem. To pot bi si bila moža, če sta v resnici to, za kar sta osumljena, lahko prihranila. Socialistični kovinarji so namreč na Dunaju stavko že zmagovito končali, drugod pa se stavka tudi bliža zmagovitemu koncu.

V zadevi dunajske Depozitne banke se je državno pravdnštvo pod pritiskom javnosti odločilo za aretacijo glavnega krivca poloma, znanega militardaša Castiglionijsa. Ampak možje že vedel, kaj mu preti in je pobegnil v Italijo, kjer je pri fašistovski vladi lahko dosegel, da je italijanski poslanik na Dunaju interveniral v njegovo korist. Prelat in kanceler dr. Seipel je seveda rad ustregel, ker je Castiglioni svoje dni pomagal krščansko-socialna podjetjem in je izdal ukaz, da se brez njegove odločitve ne sme nič ukreniti proti Castiglionijsu. Celo zadevo bodo seveda skušali z molkom spraviti v pozabjenje, kar pa najbrž ne bo šlo. Smrad te korupcijske zadeve, v katero sta zapletena avstrijska krščanska socialija in italijanski čifut Castiglioni, je že malce prehud, da bi ga Avstriji brez odpora prenašali.

Socialni demokratje v Budimpešti so v nedeljo proslavljali 60letnico prve internacionale. Po zborovanju so šli v mesto kjer jih je napadla policija in jih več lahko ranila.

Veliko konferenco za razorožitev namereva-jo sklicati 15. junija 1925. v Ženevo.

Herriot je naznanil ob sprejemu vlade, da bo njegova vlada ukinila francosko poslaništvo pri Vatikanu, odpravila samostane itd. To pomeni, da namereva eliminirati vpliv popovstva v politiki. Francoski kardinali so pred kratkim pisali Herriotu pismo, v katerem protestirajo proti kulturnemu boju. Zanimivo je, kako branijo ti »knezi miru« redovnike: priznavajo, da govori zakon zoper redovnike, ali vojna da je dokazala, da so se redovniki v strelskih jarkih in v bolnišnicah žrtvovali za Francijo. Pa pismo ni nič pomagalo, ker je Herriot že odgovoril nanj, da vztraja pri svojem načrtu.

Nizozemski socialistični poslanci so zahtevali v parlamentu zakon o popolni razorožitvi. Meščanska večina jim je seveda odgovorila, da tega ne more storiti, dokler se ne bodo razorožile vse države, ki mejijo na Holandsko.

Macdonald je v nedeljo odgovoril vsem svojim domačim in tujim nasprotnikom. Rekel je, da bo delavska vlada razpustila parlament in razpisala takoj nove volitve, če bi hotela kakšna stranka spremeniti ali razveljaviti pogodbo z Rusijo. Parlament mora odločiti, delavska vlada pa ne mara reševati to vprašanje samo v parlamentu, temveč ga hoče spraviti v javnost, da bo tudi vse ljudstvo imelo priliko povedati svojo sodbo. In če bo ml-

rovna politika delavske vlade naletela na opozicijo bodo takoj nove volitve. On sam je ponosen na politiko vlade, katere predsednik je, ker so mu očitali, da je razbil šipe in pustil, da je zavel v notranji in zunanji politiki čist zrak. — Poročajo tudi, da liberalci vendarle ne bodo šli s konservativci, temveč bodo glasovali z delavsko stranko in vlado za angleško-ruski dogovor. Naj bo že kakorkoli, to se je pokazalo dovolj jasno, da je na Angleškem delavski stranki vlada zasigurana.

V bojih v Georgiji je bil ranjen tudi znameniti boljševiški general Budjenny.

Japonci niso zadovoljni s politiko Društva narodov, odkar se čuti blagodejni vpliv demokratičnega kurza na Angleškem in Francoskem v tej internacionalni instituciji. Zato grozijo Japonci, da bodo iz Društva narodov izstopili. Reakciji s tem ne bodo pomagali.

Ameriška letalca, ki sta srečno dovršila polet okoli sveta, se imenujeta Smith in Nelson.

Kupujte čevlje samo z znamko „Sloga“.

Pravo veselje ni doma med pivci, pijanci in plesalci, temveč v poštenem, zadovoljnem, nedolžnem srcu. O tem se boste prepričali, ako zahtevate eno številko našega lista brezplačno na ogled. „Mladi junak“. Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Ako plješ „BUDDHA“ čaj, vživaš že na zemlji raj!

VSEM NAROČNIKOM!

Zaradi selitve „Napreja“ in raznih tehničnih ovir bo izhajal „Naprej“ do 15. t. m. le trikrat na teden. In sicer v torek, četrtek in soboto. „Ljudski glas“ bi izhajal ob sobotah.

Naročnina se zaradi tega ne zmanjša. Ostane za oktober Din 25.—. Ko se bodo finančne težave pri „Napreju“ ublažile, bomo to 14dnevno prikrajšanje nadomestili.

Sodrug, na delo za dobro stvar! Poostrite moč svojega lastnega orožja. Pridobivajte novih naročnikov. Plačujte redno naročnino! Štedite! Zbirajte prihranke, da pridemo čimprej do svoje tiskarne, kjer bomo lahko nemoteno, redno izdajali proletarski tisk.

O nadaljnjih ukrepih bomo poročali po seji pokrajinskega odbora dne 5. oktobra 1923.

Uprava.

Zapisnik

seje pokrajinskega odbora SSJ in KDZ
dne 17. avgusta 1924.

[Nadaljevanje.]

S. IV. KRUSIČ: Glede tiskare: naša organizacija ima precej denarja, toda ne deluje aktivno, dokler ne bo Ljudska tiskarna izročena strokovnim organizacijam. 1 in pol milijona dinarjev morajo strokovne organizacije še skupaj spraviti. Republiško združenje je dovolilo prodajo delnic Blasnikove tiskarne. Če se bodo delnice prodale, potem dobijo strokovne organizacije „Ljudsko tiskarno“.

S. ZV. BERNOT: Nekako pred pol leta je Uratnik izposloval, da sva bila z dr. Peričem razrešena pooblastila od Jugosl. rep. združenja. Na najbližja mesta sta prišla Uratnik in M. Čobal kot zastopnika Blasnikove tiskarne. Sodrug, kdor je točno zasledoval članke „Boj za konsolidacijsko točko“ bo znal ceniti vrednost, ki jo je zgubil delavski pokret z Blasnikovo in Ljudsko tiskarno. Blasnikovo tiskarno bomo izgubili pa tudi v tem slučaju da bi JRZ hotelo odločno nastopati. 10.000 dolarjev bo s prenosom v Ljudsko tiskarno tvorilo večino kapitala. V Socialistični tiskovni zadrugi nimamo samo 10 zastopnikov pri 50. Zastopniki drugih strok še niso določeni. Potrebno bi pa bilo sklicati konferenco za predelavo pravic. Če se bo to vprašanje tako rešilo bo Ljudska tiskarna za delavstvo popolnoma rešena, torej last strokovnih organizacij. „Delavec“ se bo potem lahko takoj tiskal v Mariboru.

K predlogu s. Böhma soglašam, toda potrebno je najti prej sredstva za kritje plač nastavljenem. Sedanjí nastavljenici pa odločno ne morajo prevzeti še večjih formalnosti v rešitev.

S. J. JERAM: Predno govorimo dalje o tem, premislimo, če bo stranka imela denar za nove moči. Zdaj vemo da smo finančno res prešibki. Urediti je pač treba delo tako, kakor je najbolj mogoče. Omeniti moram tudi, da vodi Jankovič blagajno in knjigovodstvo pri centrali Saveza met. radnika sam in še celo večkrat po cele dneve zastopa tajnika, pa vendar gre.

S. ZV. BERNOT: Zakaj se ne tiska v Ljudski tiskarni „Socialist“?

S. J. JERAM: To je še načrt izvedbe. Treba je še prej 1 milijona za delnice.

S. ZV. BERNOT: 1. oktobra je predvidena selitev. Pri tej priliki stavim sledeči predlog: „Ljudski tiskarni“ in upravnim svetnikom naj pošlje pokrajinski odbor sledeči dopis [pogl. „N“ št. 125 „Za zedinjenje“ in „N“ št. 126 „Se dva dopisa.“]

S. AL. LESKOŠEK: Predlaga, se ta predlog sprejme in odpošlje dopis.

S. J. JERAM: Lahko računamo na uspeh. Jih imam za toliko poštene, da morebiti še kaj dosežemo. Najlažje bomo prišli tako vkup. Toda kdo se bo pogajal? [S. Bernot medklic: Podpišejo naj]

dopis in ne bo treba pogajanj.] Položaj je tak, da bomo koristili, če pokažemo, da bi se tudi mi združili, toda seveda le na pravih temeljih. Kristan kramari neprestano. Od delavcev izvalja denar v svoje hranilnice od tu ga prenese v banko in iz banke ga posodi konsumu na 19% obresti. Nezavedno delavstvo mu slepo sledi. Kristan pravi tudi, da morajo „Naprejevci“ in „Socialistovci“ propasti zaradi dolgov. „Socialist“ bo moral v najkrajšem času zaspiti, če se jim ne posreči Kristana nagnati. Če se to zgodi, ostanemo še samo mi in Kristan. V Konsumu je Kristan jezik na vagi. Slavensko banko je opeharil in zdaj dela le na to, da še Konsum spravi popolnoma v svoje roke. Na Jesenicah smo ga nagнали. Zdaj se pripravlja, da poide v Trbovlje. Opozorjam s. Krušiča na to, da ga tudi tu naženemo, Kristan je pravi tip, ki pozna vse slabosti ljudi in jih izigrava. Njegova kramarija je tudi mnogo vzrok, da je za „Slogo“ tako malo odločnosti v delavskih vrstah.

S. K. KISOVEC: Ta dopis na Ljudsko tiskarno je le politični trik, da jih spravimo v zadrego, ker niti dr. Korun, niti Koren, ne Uratnik nima odločilne moči pri tem. Temveč Kristan in Praprotnik bosta na to odgovorila.

S. FR. RINALDO: Za odkritosrčno zedinjenje sem imel tudi jaz podoben predlog, kakor s. Bernot. Ljudska in Blasnikova tiskarna naj se vrne delavskemu pokretu. Dokažejo naj, kje so njih organizacije in s tem se bomo zedinjevali. Seveda Golouha in Kristana nikakor ne sprejmemo več v našo stranko.

S. ZV. BERNOT: Ugotavljam, da smo s. Jerama izgubili res samo zato, ker ne čita „Napreja“ To sem ugotovil po njegovi razlagi, kako kramari Tone Kristan v Konsumu. Mi smo o tem pisali v neštetihih člankih. Jeram nam je po tole povedal kot kakšno novost. Nesporno je Konsumno društvo za Slovenijo danes eden najmočnejših zavodov Slovenije.

[S. Jeram: (medklic). Pa nam ni še ničesar dal.]

To ni res, brez Konsuma ne bi bilo v Sloveniji Delavskih domov. Podcenjevati nikakor ne smemo delo konsumov. V konsumu je treba le gospodarstvo usmeriti po socialističnih principih. Konsumu ne bi bilo prav nič treba, da je odvisen od bank. L. 1919 je bil položaj tak, da bi se dalo s hranilnimi vlogami marsikaj doseči. Toda, ko sem na to opozarjal sem dobil na odgovor „zbirati je riskantna stvar... nestalna valuta... za hranilne vloge ni časa itd.“ Za kompromise ga je bilo dovolj. Uratnik je takrat Kristanu sekundiral. Torej, ker nikakor niso hoteli smo sami začeli ustvarjati si svoj „Skupni dom“. In kratko pripomnim še to, da če bi bila s. Jeram in Krušič za to kaj naredila, bi bili tudi mi lahko dali, nego smo.

Sodrug, nam ne bo pomagalo prav nič, če bomo gledali samo nasprotnike našega kurza. Sami se moramo poprijeti dela, če hočemo doseči svoj cilj. Vsi nasprotniki našega kurza naj pišejo v „Naprej“. Potom javne debate bomo najprej razčistili pojme. Niti strast, niti brezbriznost nas ne sme motiti pri izvrševanju dolžnosti. Prenehanje „Socialista“ je boss. S. Jeram preveč verjame Uratniku. Pri likvidaciji Nakupovalne zadruge je bil pol drug milijon prebitka. Konsum je prejel od vlade za 5 milijonov kredita, polovica bo gotovo odpisana. Torej še ne bo tako kmalu zmanjkalo sredstev. Sodrug, poskrbimo trdna tla tudi „Napreju“, toda ne s črnimi fondi, temveč z lastno pomočjo. Potrudimo se privaditi delavstvo naj se malo vživi v ta oster „Naprej“ pa bo število naročnikov razširjeno in to bo najboljši delo za utrditev strankinih financ.

S. F. RINALDO: Sem za to, da se pisava „Napreja“ le v toliko omeji, da ne bo vsak smel pisati v „Naprej“ kar mu bo ravno prav prišlo. Slučaj Ovsenkovič ni bil na mestu.

S. ZV. BERNOT: Pojasni, da bi bila dolžnost vseh zaupnikov in tudi zadruge „Del. dom“ same pojasniti event. nepravilne trditve v „Napreju“.

S. IV. KRUSIČ: Tiskarna v Mariboru ne bo mogla v 3 dneh odgovoriti. Saj mora tudi premisliti, če je tehnično urejena za to delo. Jasno je, da bodo smatrali celo akcijo za politični trik. Glede plačilnih pogojev je boljše ne vezati se na plačevanje sproti v gotovini. Pojavljajo se take težave, da nimogóče plačati, pa imamo zaradi tega sitnosti z izdajo lista.

S. ZV. BERNOT: Za ureditev tiskarne, da bo tehnično zmožna tiskati „Naprej“, je 42 dni do 1. oktobra dovolj časa. Glede gotovine so pa res težave, toda vsak od vas naj v svojem okraju poskrbi, da bodo naročniki točni plačniki, pa bodo te skrbi odpadle. Hranilne vloge naj se zvišajo za toliko, da se bomo lahko rešili preganjanj kapitalističnih upnikov in da bomo dolžni samo sebi. Pogoji za to so le ti, da poskrbimo, da bo vložil vsak član 1% svojega mesečnega zaslužka v „Skupni dom“. Od 1000 članov povprečno po 10 Din bi bilo to 10.000 Din mesečno. Tak dohodek kapitala bi trenutno mnogo več pomagal, kakor pa večje vloge, ki pa z njimi sploh računati ne moremo. Ko tako dosežemo zadostno višino obratnega kapitala, bo ves aparat za polovico cenejši, vse nadaljno povečanje kapitala bo pa lahko vloženo v drugo produkcijo.

S. JOSIP PASTOREK: Sem za to, da se podaljša Ljudski tiskarni rok za odgovor.

S. ZV. BERNOT: Torej podaljšajmo rok do 24. avgusta.

Vsi se s tem strinjajo.

S. ZV. BERNOT: Braniti moramo inteligenco, ki izvršuje svoje dolžnosti. Predlaga resolucijo „Katederski socializem“.

S. JOS. PASTOREK: Potrebno pa je, da se k tej resoluciji v obliki članka doda uvod, ki naj pojasni pravi pomen katederskega socializma.

Resolucija se z dodatkom s. Pastorka odobri. Preidemo k predlogu s. C. Böhma.

S. ZV. BERNOT: Na to bom kratko ponovil, da ostane brezpredmetna vsaka zahteva po tem ali onem, dokler se ne najde moč, ki naj bi to delala. Prosil sem ponovno s. Umeke, Warletza, Pastorka itd., tudi s. Böhma naj pride k nam v službo. Če iščemo uslužbenca za denar ne dobimo takšnega, da bi se izplačalo njegovo delo. Pri nas moramo imeti za tak posel človeka, ki sa zaveda, da ne delaš zase, temveč za družbo.

S. A. WERDEN: Sem zato, da gre s. Böhma v tajništvo, saj je itak brezposeln, torej naj gre in naj pomaga, posebno še ko je zmožen. V Strokovni komisiji je v tem oziru res lepo uredil knjigovodstvo.

S. C. BÖHM: Moj predlog temelji najbolj na izjavi s. Jerama, ki je izrazil tako nezaupanje. On naj bi šel in poskusil, kaj se pravi delati v pisarni.

S. ZV. BERNOT: Z javno izjavo stalnih naročnikov „Napreja“ bomo fundirali temelj strankinemu gibanju. Tako bomo kmalu spoznali, na koga smemo računati in na koga ne. In samo z našimi neustrašenimi bomo gradili. Tudi upravno delo bo s tem olajšano, ker bo javna izjava moralna vez, da bo vsak redno vsak mesec plačal naročnino. In sodrug, kadar bo vsak naročnik plačal naročnino takoj 1. v mesecu, bomo vedeli s čim bomo med mesecem lahko razpolagali, takrat bomo tudi vedno sproti lahko spravili izdatke z dohodki v ravnotežje.

S. J. PASTOREK: S. Bernot gre do ekstreme in zahteva od nas še nekakšno javno izjavo. Pa, če sem agitator, dopisnik, naročnik itd., ni nikjer zapisano, da moram poslati naročnino takoj 1. Na vsak način pa moramo ukiniti pasivne postavke v bilanci.

S. C. BÖHM: Več je vredna točna uprava, nego vsa aktiva in pasiva. Treba je vsak mesec tistim, ki nimajo plačano, list ustaviti takoj.

S. V. MODERNDORFER: Poudarjam, da je v tem oziru predvsem potrebno najti človeka, ki naj to delo izvrši, da ne bomo torej zastoj čas trčili, ki gre že itak h koncu.

S. J. PASTOREK: Naša dolžnost je, da uklenemo vse pasivne postavke oziroma usmerimo gospodarstvo tako, da bodo te postavke odpravljene. V vedno večje dolgove nikakor ne smemo lezti.

S. C. BÖHM: Dolžniki so le slepe številke.

S. ZV. BERNOT: Če smo že tako daleč, da se najresnejši sodrug tako izjavljajo, kakor smo slišali s. Pastorka, potem sklenimo likvidacijo in vam jamčim, da bo vsak dobil svoj delež izplačan brez odbitka.

S. C. BÖHM: Ne, tega ne bomo storili. V tem slučaju prevzamem gospodarstvo sam.

S. K. KISOVEC: Sodrug, zopet veje kristanovski duh. Če je že tak strah za zgubo omenim le, da je treba pri vsaki stroki tehnične moči, ki je zmožna začetne težave premagati. Čevljarno n. pr. bi bilo smešno ukiniti. Istotako nismo upravičeni opustiti „Vorwärts“, ker je sklep kongresa, da se „Vorwärts“ izdaja vključ izgubi.

S. IV. BIZJAK: Jaz sam nisem za nadaljevanje čevljarne, ker vidim, da ni za to kapitala in le z malim vedno fretariti ne more ustvariti ravnotežja. Zato bom vodil dalje sam in bom zadrugi v slučaju potrebe vedno na razpolago.

S. K. KISOVEC: Pri kalkulaciji čevljarskih izdelkov n. pr. sploh ni vpoštevan obratni kapital. Računali so se samo režijski stroški. Preveč delavnih ur je vstetih pri izdelavi, zato ne moremo vzdržati konkurence.

S. IV. BIZJAK: Nihče mi ne more očitati, da bi bil lenobo pasel. Pa če moram leteti po dreto posebe in po vsako drobnerijo, moram ta čas zgubiti.

S. IV. KRUSIČ: Tu niso čevlji, tu je stranka in kaj bodo delegati rekli, če bomo delali z zgubo in dolgovi.

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na vas nego vi nanje!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvenimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

1. X. Tiskarna bratov Rembert v K. Kramar, 991